

IL-BREXIT U MALTA

EDWARD SCICLUNA / Ministru tal-Finanzi

Mix-xellug ghal-Lemin: Chancellor of the Exchequer tar-Renju Unit George Osborne, Ministru tal-Finanzi Olandiż Jeroen Dijsselbloem u Ministru għall-Finanzi Malti Edward Scicluna

Il-kelma "Brexit" bħalissa qiegħda fuq fomm kulhadd. Dan kemm minhabba l-fatt li l-poplu tar-Renju Unit ddecieda li jhalli l-Unjoni Ewropea. Iktar minn hekk dan il-fatt qiegħed iħalli herba fil-panorama politiku sew fir-Renju Unit u sew fl-Unjoni Ewropea.

Dan hu sugġett li se nidiskutuh u se nibqgħu nisimgħu dwaru għal hafna żmien ieħor, peress li t-tluq tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea se jaffettwa bis-sħiħ lill-Unjoni Ewropea.

Tajjeb li nfakkar li r-Renju Unit għandu t-tieni l-ikbar ekonomija fl-Unjoni Ewropea u 10% tal-Membri Parlamentari Ewropej. Ir-rappreżentanti tar-Renju Unit huma persuni mill-Ingilterra, l-Iskozja, minn Wales u mill-Irlanda ta' Fuq.

Huwa importanti ferm li jiġi stabilit x'tip ta' relazzjoni se jkollu r-Renju Unit mal-Unjoni Ewropea. Hemm hafna modi ta' kif iż-żewġ naħat jistgħu jkollhom patt jew assocjazzjoni bejniet-hom, però għalissa xejn għadu ma gie stabilit.

Imma x'wassal għall-Brexit? Mill-esperjenza tiegħi fil-Parlament Ewropew naf li kull pajjiż u Gvern jipprova xi ftit jew wisq idawwar it-tort li jkollu għannuqqasijiet fit-tmexxija tiegħu fuq l-Unjoni Ewropea biex jidher sabiħ mal-elettorat tiegħu. L-istess gara fir-Renju Unit izda b'doża tant qawwija li l-midja kienet

temmen lill-gvern.

Fl-istess hin hadd ma kien isemmi l-benefiċċji tas-sħubija fl-Unjoni Ewropea. Lanqas ma kienu jtkellmu dwar l-effett pożittiv ta' investiment u programmi ta' edukazzjoni speċjalizzati f'diversi żoni fejn hemm qgħad oġħla minn bnadi oħrajn tar-Renju Unit.

Il-midja tar-Renju Unit kienet mhedija titkellem biss fuq kemm pajjiżhom kien qed jibgħat flus lill-Unjoni Ewropea, bħal li kieku mhux kull pajjiż iħallas ukoll biex ikun membru tal-Unjoni Ewropea.

L-istess midja kienet tikkratika lill-membri tač-Civil fi Brussell u jakkuzawhom li huma burokratiċi, għażzenin u li ma jagħmlu xejn. Ironikament, il-haddiema mir-Renju Unit fi Brussell huma fost l-iktar persuni popolari u mfittxijin għax huma haddiema ddixiplinati u effiċjenti. Izda filwaqt li l-midja kienet mhedija ttambar kemm ir-Renju Unit iħallas għas-sħubija, kienet qed timinimizza l-benefiċċji li tieħu mill-istess sħubija.

Għaldaqstant, gara li dak li jkun li jisma' sena wara l-oħra l-istess kliem, u awtomatikament il-poplu jgħid: "Mela allura mhu qed niggwadanja xejn. Eja noħorgu l-barra għax jaqblilna." Dan gara speċjalment fost membri tal-pubbliku li ma jkunux informati u istruwiti sew fuq is-sugġett.

Dan kollu jgħibna għall-punt fejn nirriflettu kif it-

tluq tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea se jaffettwa lil Malta. Ċertament se jkun hemm affarijiet li se jolqtuna b'mod negattiv u oħrajn li se joffrulna sfidi li nistgħu insarrfuhom f'opportunitajiet. Naturalment hemm il-fattur marbut mal-flus, il-pagamenti li jsiru fiż-żewġ direzzjonijiet opposti minn u lejn Brussell, li m'għandux ikun l-uniku wieħed, għax hemm diversi fatturi oħrajn li mhuwix faċli li wieħed ikejilhom, bħal ngħidu aħna l-politika, id-difiża u l-ambjent.

Li hu żgur huwa li r-Renju Unit mhux se jibqgħu jħallas aktar il-mizata tiegħu fis-sena lill-Unjoni Ewropea. Peress li dan huwa pajjiż sinjur, ir-Renju Unit iħallas aktar milli jirċievi u dawn il-flus imorru biex jgħinu pajjiżi inqas sinjuri. Dan ifisser li l-baġit kollu tal-Unjoni Ewropea mistenni li jiekien, bil-konsegwenza li issa s-27 pajjiż li jifdal fl-Unjoni Ewropea bejniethom iridu joħorġu aktar biex jagħmlu tajjeb għal dan in-nuqqas. Malta, min naħa l-oħra, hija pajjiż li bħalissa jinsab fuq ix-xifer, fis-sens li bħalissa jirċievi aktar milli jikkontribwixxi, però jidher li dalwaqt nibdew nagħtu aktar milli nieħdu. It-tluq tar-Renju Unit ifisser li Malta se jkollha tikkontribwixxi aktar lejn l-Unjoni Ewropea, aktar kmieni milli mistenni.

Fattur ieħor f'din id-diskussjoni huwa r-rata tal-kambju tal-isterlina. Kif

nafu, il-munita tar-Renju Unit mhijex l-ewro bħalna, izda l-isterlina. Prezentament, l-isterlina haddet daqqa sewwa l-isfel, f'livelli rekord u dan il-fatt jaffettwa l-mod ta' kif ir-Renju Unit jista' jixtri minn pajjiżi oħrajn. Nistgħu nagħtu wkoll l-eżempju tat-turiżmu, fejn bl-isterlina dgħajfa, it-turist tar-Renju Unit mhux se jkun jiflah iħallas biex isiefer għall-vaganzi bħal qabel.

Dan il-fattur ma jaffettwax lil Malta biss, izda wkoll lill-pajjiżi oħrajn li jilqgħu t-turisti. Issa jekk ir-rata tal-isterlina ma taqax, jew inkella jekk l-isterlina tirkupra, allura l-effett fuq it-turiżmu ma jkunx daqstant negattiv.

Fortunatament, bħalissa hawn domanda tajba għal Malta bħala destinazzjoni turistika, allura jekk jonqsu t-turisti minn pajjiż partikolari, ma jkunx daqstant diffiċli biex jiġu aktar turisti minn pajjiżi oħrajn biex jagħmlu tajjeb. Jiġifieri, jekk jonqsu t-turisti Ingliżi, grazzi għad-domanda tajba li hawn għal vaganzi f'Malta, u sew iċ-ċokon tal-pajjiż se nkunu nistgħu nagħmlu tajjeb għal dan in-nuqqas billi jiġu aktar turisti Taljani, Franciżi jew Germaniżi, għax dawn huma turisti li xorta jiġu, minkejja l-valur tal-isterlina.

Storikament, aħna dejjem ħarisna lejn ir-Renju Unit bħala sors ta' investiment li flimkien ma' pajjiżi oħrajn fl-Unjoni Ewropea haddnihom kemmxejn *for granted*. Dan beda kull ma jmur jonqos.

Il-Prim Ministru għandu raġun meta jgħidilna li, "fil-waqt li l-Unjoni Ewropea hija l-familja tagħna" però irridu nħarsu lil hinn mill-Unjoni Ewropea biex infittxu l-investiment fejn hemm l-opportunitajiet għalih, pereżempju fiċ-Ċina, il-Ġordan u Singapore. Hemm hafna pajjiżi oħrajn fejn hemm opportunitajiet għal investituri li jiġu f'pajjiżna u dak li qiegħdin nagħmlu. Allura, r-rabta tagħna mar-Renju Unit qiegħda kull ma tmur tonqos, li jfisser li l-Brexit mhux se taffettwana wisq minn dak il-lat.

Huwa veru li hemm ċertu rabtiet u ċertu affinitajiet fejn fil-Kunsill tal-Ministri dejjem għenna lil xulxin, però m'għandniex għalfejn ngħagġbuha lanqas. Tajjeb li niftakru li fejn ma kienx jaqbilihom, ma kinux jaqbzu għalina l-Maltin, bħal ma gara pereżempju f'dak li għandu x'jaqsam mat-taxxa,

speċjalment mas-servizzi finanzjarji – l-għajnuna għet minn bnadi oħrajn.

F'dan il-qasam tas-servizzi finanzjarji għandna ċertu rbit li jista' jkollu effett negattiv, però hemm opportunitajiet ukoll. Jista' jinqala' x-xenarju fejn ir-Renju Unit, biex jaċċessa s-suq tal-Unjoni Ewropea għal dak li huma servizzi finanzjarji u igaming, ikollu jgħaddi minn pajjiż ieħor u Malta tista' tkun dak il-pajjiż li jiġbed lejha dan l-interess.

Il-Brexit se jkollha riperkussjonijiet politiki wkoll fir-relazzjoni ta' bejn il-pajjiżi membri tal-Unjoni Ewropea u l-Unjoni stess. Ir-Renju Unit kien jirreżisti ċertu integrazzjoni li l-Franciżi jemmnu biha bil-bosta. Il-pożizzjoni ta' Malta hija simili għal dik tar-Renju Unit, allura il-vuċi ta' dawk li jaħsubha bħalna minn banda se tiddgħajjef għax ir-Renju Unit mhux se jibqgħu jirreżisti din il-pożizzjoni. Izda mill-banda l-oħrajn, aħna se nkunu nistgħu nduru fuq il-Kummissjoni u l-Unjoni Ewropea u ngħid-ullhom "Isma', imxi bil-mod għax ara xi gralek bil-każ tar-Renju Unit!" Nafu li fi Franza, fil-Polonja, fl-Awstrija u fl-Italja hemm movimenti Ewrosettici li aktar ma l-Kummissjoni tipprova tgħagġel il-proċess ta' integrazzjoni, dawn aktar isemmgħu lehinom u jkabbru l-influenza tagħhom f'pajjiżhom.

Aħna ma rridux li tisfatta l-Unjoni Ewropea. Fid-dinja globalizzata li ngħixu fiha, huwa importanti ferm li jkollna blokk Ewropew magħqud meta rridu nikkompetu f'oqsma bħar-riċerka, bħall-bini ta' ajrup-lani u vapuri, ma' pajjiżi bħall-Amerka, iċ-Ċina u l-Indja.

Jiġifieri huwa fl-interess tal-Unjoni Ewropea li nibqgħu magħqudin halli nigwadanjaw mill-effiċjenzi li ggħib magħha din l-unjoni u biex ma noħolqux skossi li jistgħu jgħibulna xi saram fittkabbir ekonomiku.

Jiena naħseb, anzi perswaz u konvint, li bnejna ekonomija soda u l-finanzi huma verament fis-sod f'Malta. Dawn l-iskossi li qiegħdin jiġru mħumiex se jgħinu, però mħumiex se jkollhom effett negattiv fuq pajjiżna, għax qbadna r-rotta tajba li twassalna biex noħolqu aktar gid u xogħol. Xogħol li jsostni lil kull familja Maltija u Għawdxija.